27րդ ՏԱՐԻ Թիւ 7423 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1910

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ

5 Octobre 1910 27me année N 7423

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
Ն. ՊՈՒՐՆ, ՂԱԼԱԹԻՈ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ԹԵՐԹԵՐԹ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ՆՈՐ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ՆՈՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏՆԵՐԸ

Լաւ կ'ըլլար որ մենք, Հայերս, երբեմն յետադարձ ակնարկներ նետէինք մեր ընկերային ընթացքին վրայ և, ինչպէս անհատներ, ընդունինք մեր խղճի դատաստանը։ Լաւ կ'ըլլար որ երբեմն աչքի առջեւ բերէինք թէ օրինակի համար դարէ մը ի վեր, որո՞նք եղան մեր ընկերային վարքին շարժառիթները, թէ ի՞նչ սկզբունքներ և ի՞նչ գաղափարականներ խանդավառեցին հայութեան հոգին, ներշնչեցին զայն հաւաքական գործունէութեան մը, ամրապնդելով ամենքը դէպի մէկ նպատակ վարելով ամենքը միեւնոյն ըմբռնմամբ գործադրութեան մէջ։

Ըստ իս, հետաքրքրական արտայայտութիւններով լցուն պիտի ըլլար յետադարձ այսպիսի քննութիւն մը, մանաւանդ որ այնպիսի անակնկալ արդիւնքներու հանդիպէինք մեր խղճի դատաստանի մէջ որ, մեր այսօրուան զգացումներով չվարանէինք դատապարտել մէկէ աւելի անհաճոյ և ոնմիտ արարքներ։ Բայց մենք, ազգովին կ'ուզենք որ ամէն մարդ խօսի մեր արարքներէն այնպիսիներուն վրայ՝ որ ծնունդ են մեր բարեմասնութեանցը, իսկ մոռացութեան մէջ թաղուին մեր յաճախ իսկ եպերելի վարմունքները։ Ազգերն ալ, կարծես, մարդոց պէս ունին տարբեր մը կուրծքէն կախուած և տարբեր մը՝ կռնակէն, որոնց առաջինին մէջ կը պահեն իրենց բարեմասնութիւնները, աչքի առջեւ ունենալու համար, եւ երկրորդին մէջ՝ իրենց թերութիւնները՝ որպէսզի աչքէ հեռու մնան։

Բայց այժմու քննադատական ոգին, ի՛նչ նիւթի վրայ որ ուղղուի, ըլլայ գիտութեանց, ըլլայ գրականութեան, ըլլայ ընկերաբանութեան վրայ, կը մերժէ միակողմանի գնահատանը, չկուրանար կանխակալ կարծիքով, այլ հակառակը, ամէն վայրկեան պատրաստ է դիտելու և զննելու առաւելութիւն եւ թերութիւն միանգամայն։ Բժիշկ մը մարքէն նախապէս չանցներ թէ որևէ մարդկային էակ կազմուած է միմիայն առողջ տարրերով, կամ չնախապաշարուիր ան գաղափարներով թէ մարդկային ամենահիւանդ կազմութիւն մը կը պարունակէ խիստ առողջ մասեր, և թէ կեանքի կորովի վայելքը կամ անտանելի ցաւագարութիւնները պարզապէս արդիւնքն են առողջ եւ հիւանդական տարրերուն իրարու դէմ մղած պայքարին։

Բարոյական աշխարհին մէջ նմանապէս, չէ կարելի անջատել բարին չարէն, որոնք ամէն տեղ, ամէն առթիւ իրարու խառնուած են, միասին կ'ընթանան, և ասոնց մշտական հեռուանքէն կ'արտայայտուի մեր անհատական նկարագիրը կամ այն բարի կամ չար համբաւը՝ զոր մարդիկ կը շինեն իրենց մասին։ Սակայն եւ այնպէս, յոռի անհատին մէջ անկարելի չէ գտնել խիստ բարի արամադրութիւններ, խիստ գովելի բարեմասնութիւններ, մինչդեռ չարութեան և մոլութեան սերմեր պակաս չեն ըլլար ամենէն առաքինի հռչակուած անհատներուն ամբողջական խառնուածքին մէջ։ Քաղաքավարութենէն աւելի կեղծաւորութիւն է որ շատերուն զօրավիգ կ'ըլլայ պաշտպանել, դրուատել և հռչակել տալու կարգ մը բարեմասնութիւններ և լռութեան, մոռացման մէջ թաղել տալու այ աւելի մեծ թերութիւններ, մոլութիւններ և ամօթներ՝ որոնցմէ միայն մէկը եթէ հռչակուէր, խստապէս պիտի վատահամբաւէր առաքինազարդ հռչակուած անհատը։

Եթէ ուզենք միեւնոյն քննասիրական ոգին եւ նոյն անաչառ գրութիւնը կիրարկել նաև մեր ընկերային կամ հաւաքական բարեմասնութեանց եւ թերութեանց հետազոտութեանը գործին մէջ, պիտի անդրադառնայինք լաւագոյն կերպով այն ամէն մեր արարքներուն՝ որոնցմով չինուած է մեր ազգային բարի համբաւը, որոնցմով նաեւ յօրինուած են մեր ազգային յոռի նկատուած տարմադրութիւնները։

Խիստ մտնրազնին խուզարկութեանց պիտի առաջնորդուէի՝ եւ թէ մտադրէի ընդարձակել այս ընդհանուր գաղափարներս, ցուցադրութեամբը մասնաւոր կէտերու, անհատական ինչպէս նաեւ հաւաքական մասնաւոր արարքներու։ Մեր ազգային ներքին կեանքը լեցուն է կենսալից գործունէութեան մը քաջալերիչ օրինակներովը, ինչպէս նաեւ յախուռն կիրքերու, անողոք ղգացմանց, չհանդուրժող կրօնամոլութեան, անձկամիտ կուսակցականութեան ներշնչած բոլոր եպերելի և դատապարտելի այնպիսի վարմունքներով, որոնց նմանը տեսնել, այսօր, ներկայ ազգային իրերադարձութեանց մէջ, կը լեցնէ մեր սիրտերը տխրութեամբ, ցաւով եւ երբեմն իսկ, զզուանքով։ Մեզի դժնդակ կը թուի մեր ոտնմարին պատկերը տեսնել մեր կուսակցութեանց հայելիին մէջ։

Գալով մեր արտաքին կեանքին, մեր յարաբերութեանցը դրացի ազգերուն հետ, այդ յարաբերութիւնները այնքան սահմանափակ եղած են հեռաւոր մեծ ազգերու հետ, որ, ասոնք մեզ լաւագոյն ճանչցած են ընդհանուր գաղափարներով քան մանրամասն քննութեամբ։ Կրնանք միայն պարծենալ շատ իրաւամբ թէ համակրութեան թելեւ հոսանք մը կաբելի եղած է սանդուկով հայութեան և քաղաքակիրթ Եւրոպայի միջեւ։ Արեւմտեան և կեդրոնական Եւրոպայի պետութեանց կարեւորագոյնները հաճած են իրենց զբաղմանց անցողակի նիւթ ընել նաեւ հայ ազգը և Հայութիւնը, կազմել անոր վրայ այնպիսի բարի գաղափար որ առանձնացած է, զանոնք անկեղծ համակրութեան մը և, պարագային համեմատ, կարեկից օժանդակութեան։

Ինչ բանի վրայ հիմնուեցաւ այդ ատաղձանաբար ծնող համակրութիւնը։ Հոս, առանց վարանման, կարելի է հաստատել թէ հայ հինաւուրց պաշտելի լեզուն և հայ աւանդական եկեղեցին, մանաւանդ ասոնց անվթար պահպանումը, դարերու քանդումներուն հակառակ, միայն գլխաւոր չէ որ պիտի ազդէին քաղաքակիրթ աշխարհին, այլ և անդիմադրելի հմակրութիւն մը դէպի այն ժողովուրդը որ կարող եղած է փճացումէ ազատիլ շնորհիւ իր Լեզուին, շնորհիւ իր Եկեղեցւոյն։ Աւելացուցէք ասոր վրայ բոլոր այն անակնկալ լուսաբանութիւնները զոր ասոր գիտնականներ ձեռք ձգեցին հին հայ գրականութեան եւ Հայոց պատմութեան ուսումնասիրութեանը շնորհիւ։ Այն ատեն պիտի լաւագոյն ըմբռնէք թէ ինչպիսի նպաստաւոր արամադրութիւններ ծնան եւրոպական ազգաց մէջ դէպի Հայութիւնը որ բոլորովին առակ եւ անընդունակ գտնուեցաւ նորագոյն քաղաքակրթութեան շաւղին մէջ մտնելու։

Հետեւաբար, եթէ Հայը սա չափ համարում վայելեց Եւրոպայի քով, պարտական է, իր անհատներուն անընկճելի կորովէն և գործունէութենէն զատ, միակ և գլխաւորաբար իր հին լեզուին, իր հին մատենագրութեանը, իր հինաւուրց եկեղեցւոյն եւ, հաւատացէ՛ք որ, այսօր, պիտի քստմնեցնէր զիրենք նորագոյն Հայերուն յայտնի անարգանքը մեր ամէն հնութեանց, ըլլայ լեզու, ըլլայ հեղինակութիւն, ըլլայ կրօնք։

Կարելի է դարձեալ պնդել առանց վախնալու հակառակ առարկութիւններէ, թէ Եւրոպայի գլխաւոր պետութիւնները իրենց այդ ընդհանուր համակրութեանը համար էր որ փափագեցան պզտիկ ճիգ մը ընել, թուրքիոյ վերջին պատերազմին ելքին, ի նպաստ հայրենական գաւառներուն Անատոլուի։ Իրենց փափաքը շիրականացաւ զանազան խիստ յայտնի արգելքներու հետեւանքով, որոնց վրայ աւելորդ է խօսիլ, քանի որ ոչ ոքի անծանօթ են։ Քրիստոնեայ Եւրոպայի մէկ մասը համակրեցաւ քրիստոնեայ Հայուն կրօնքին և լեզուին, և ջանաց զանոնք պահպանել կորուստէ։ Նոյն քրիստոնեայ Եւրոպային ուրիշ մէկ մասը անտեղի կամ չափազանցեալ գտաւ այդ համակրութեան նշանները։ Խնդիրը յարաբերաբար փոքր կորուստով մը փակուած պիտի ըլլար մեզի համար, 1895ին, ճիշդ այն ահռելի լիքիտասիօնով, որուն վրայ նորագոյն լոյս սփռեցին Սայիտ փաշայի յայտնութիւնները։

Ամէն թուականէն ի վեր, որ կը համապատասխանէ Պսպը-Ալիի խաղաղական ցոյց բսուածին, իրադարձութիւնները առին տարբեր ուղղութիւն, դէպքերը գահավիժեցան, հայ յեղափոխութիւնը կորսնցուց եղելութեանց յատակ տեսութիւնը, quand même-ի վ. Լժիմնդիր ոգին մթագնեց միտքերը, և ամենէն անկեղծ նկատուած գործիչները բոլորովին մոռցան թէ ի՞նչ պատճառներով, ի՞նչ տեսակ համակրութեամբ, ի՞նչ տեսակէտներէ առաջնորդուած կարեկցութեամբ մը Եւրոպայի մէկ մասը ձայն բարձրացուցած էր, վայրկեան մը, ի՞նչպէս տատանակիր Հայութեան և թէ ի՞նչ նկատումներով խոսուն լռած էր։

Անկէ ի վեր, Հայը դադրեցաւ իր բարեմասնութիւններովը չարժելէ։ Հայը ըսելով կը հասկնամ յեղափոխական տարրին հաւաքականութիւնը՝ որ, հանդէպ պաշտօնապէս կազմակերպուած Հայութեան, եղած էր ազգին անպաշտօն ներկայացուցիչը Եւրոպայի և Ամերիկայի քանի մը գլխաւոր կեդրոններուն մէջ, բացի Անգլիայէ՝ ուր պակսած էր անոնց գործունէութիւնը։ Հետեւաբար, 1895էն մինչև Համիտ բռնակալին անկումը, Հայը ցոյց տուաւ իր ցեղին յատուկ բազմաթիւ անհատական ձիրքեր, անմոռոգութիւններ, հիանալի անձնուրացութիւններ, հերոսական բարձր առաքինութիւններ։ Բոլորը անհատականներ։ Գալով հաւաքական գործին արժանիքին, բացարձակապէս գնահատելի ըլլալէ հեռու կերեւայ, մանաւանդ որ նորագոյն եղելութիւններ նը-պաստաւոր են գաղափար տար 1895է վերջ եղած եղելութեանց վրայ։

Յեղափոխութիւնը համակիրներ ունեցաւ Եւրոպայի մէկ, որովհետեւ, Անգլիա և Գաղղիա մանաւանդ, ամէն անոնց հետ են՝ որ խորունկ զգացումն ունին առանդութեանց սիրոյն և պահպանման։ Հայեր որ կը մաքառէին իրենց լեզուին, կրօնքին, հնաւանդ բարքերուն, ինչպէս նաեւ իրենց կեանքին, ինչին և պատուոյն պահպանման համար, չէին կրնար անտարբեր թողուլ դերազանցապէս քաղաքակրթեալ ազգերը։ Միւս կողմէն, հայ ժողովուրդը նպաստաւորեց յեղափոխական կազմակերպութիւնը՝ որուն դրօշակին վրայ գրուած կային, մէկ կողմէն, լեզու եւ կրօնք իսկ, միւս կողմէն, կեանք, ինչի, պատիւ։ Ահա՛ որոնք եղան հայ յեղափոխութեան շուրջը հաւաքուող բազմութիւնը պատանեալ ժողովրդի մը անչերուն արձագանգ տուող բառերը, գաղափարները, վերտառութիւնները, օդին մէջ բարձր ծածանող հաւաքի վարդապետութիւնները։

Առանց, սակայն, օսմանեան ազատական տարրին և առանց օսմանեան ազատամիտ ոգիներուն միջամտութեան անիրականալի պիտի մնային հայ յեղափոխութեան այն ամենայեռ իդէաներու, եւ այսօր կեանք, ինչք, և պատիւ ապահովուած են Օսմանեան Սահմանադրութեամբ հայաբնակ երկիրներու մէջ, թէպէտև ամէն ինչ հասած չըլլայ կատարելագործութեան։ Չի կրնար, հարկաւ, ըսուիլ թէ այլեւս վտանգ չըլլալու համար հայուն գոյութեանը Սակայն ինչ որ Օսմ. Սահմանադրութիւնը տուաւ, հայ յեղափոխութիւնն ասկէ աւելին պիտի չի տար մեզի, բնականաբար Օսմանեան Սահմանադրութեամբ երաշխաւորուեցան նաև Հայուն Լեզուն և կրօնքը։ Հայուն կը մնայ, այսօր, ամէն գնով զսնանք մշակել, տարածել, արդիւնաւորել։

Յեղափոխութեան գործը միթէ դադրեցաւ հոս կերեւայ թէ՝ ո՛չ։ Նորագոյն յեղափոխականներ, այսօր, փոխած ըլլալ կերեւան ամէն բան, Մ'օլէրի բժիշկին պէս որ մարդուն սիրտը ալ կողմը կը դնէր։ Այսօր, Հայ կարեւոր կուսակցութիւններ կը տարածեն տարօրինակ գաղափարներ կեանքի, ինչի և պատուի մասին, որոնք կը զարմացնեն պահպանողական բոլոր հայութիւնը և անհանգիստ կընեն զայն։ Այսօր, հայ կուսակցութիւններ կը գոչեն թէ Լեզու և կրօնք անհեթեթ բաներ են, Ազգ ըսուած բան չկայ, Լեզուն մտնջենասաստ շրջափոխութենէ տարբեր բան չէ, Հաւատքը տխմարական գիւտ մըն է, կրօնքը ապուշութիւն է։ Ասոնց նշանաբանն է.

— «Անկցի՛ Սահակ եւ Մեսրոպ։ Անկցի՛ն Եղիկ և Նարեկ։ Անկցի՛ն, Եղիշէ և Դաւանդեանք։ Անկցի՛ն Ընտանիք և Պատիւ։ Եւ, միւս կողմէն,

— «կեցցէ՛ Ժողովուրդ, կեցցէ՛ Հերմէ, կեցցէ՛ Աւիշխանութիւնը։ կեցցէ՛ն ազատ սերն ու նոր սերնդականութիւն։

«Անկցի՛ ընտանիքը» «Մահ» բուրմունքներուն Սատանան տանի Հաւատքս կրօնք։»

Բնականաբար, Սատանան մըն ալ այս է՝ որուն առաքեալներն ալ, ճիշդ Քրիստոսի այսօրուան առաքեալներուն պէս, չեն այլ եւս յոժարամիտ Գուժգարուցի ձկնորսներուն պարզ հացին և անպաճոյճ կեանքին։

ԴՐ. ՄԱԼԽԱՍ

ՁԱՀԻՃԻՆ ՄԷՋ ՓՈԹՈՐԻԿ

Տեսա՞ք Արեւելքի 7373 թուոյն մէջ, ճահճային ցեխաջրուտ մը Պօղոս Բագրատունիի (*)։

Սա բնաւ չզարմացայ այս բնակա՛ն բերումին հանդէպ, որքան ալ նոզկալի ըլլայ այն. այլ ցաւեցայ որ «աբեղի հեռաւորութիւնս» տեսաց ենթարկուած է կրկին, և այս անգամ մեր առաջը՝ որպէսզի մենք ալ լուրջ օրէնքներուն մէջեն՝ և ուսուցիչ անուան տակ մակաբեր ամենէն անընկալագիր սիներու մը միջեւ, որ՝ ինչպէս բոլոր բարոյապէս ինկածները, «ի հեռուստ» ապաստանած է իր դերագոյն մէջոցին,—սուտը։

Ու գիտցուէ՛ր անգամ մը, թէ սուտերու այդ տոպրակը՝ քանիներուն որքաբութեան դիմած է՝ գեթ քիչ մը վերծանելու համար առասպելներէ, քանի մը նմանցնելու ճիգով, և ի՞նչ մուրացածոյ յանձնարարագրեր՝ «երկու-երես» հայրենակիցներու կողմէ, զրկելիք «պատասխանոյ թերթին «զսպիւռոյն» ազատելու համար։ Սրամիտ Տ. կերացին չատ երկար չկարուիր այդպիսի «երկդիմի»ներէ, զորս չուտով պիտի ճանչնայ...։

(*) Կեղծիք՝ մանաւանդ՝ ի՞նչ սկսեալ, զոր կը ջանայ իր վրայ կրել՝ չբռնած պատուասի մը պէս,—ծածկելու համար իր բուն մականունը՝ որ պիտի մատնէր յանկանչականօրէն՝ իր ցեղային ծագումին գեղեցկութիւնը...։ Մ. Ե.

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (37)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՆԾ ԲԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԵՕԹԵՐՈՐԴ

— Ի՞նչ եղաւ գոչեց Սերգիս որ առաջուն իրողութիւնը լաւ մը չէր ըմբռնած։

— Մեկենք այս տեղէն անմիջապէս, մրմռաց Գարեգին ոտք ելլելով ու գահեկանին դրամը վճարելով։

Երբ փողոց ելան՝ Գարեգին գոչեց.

—Տեսա՞ր հիմա եղածը։

—Շատակը դեռ չհասկցայ քու յանկարծական յուզումիդ պատճառը այդ մարդուն խօսքերէն։

—Հանդգրդութիւն կը պատրաստեն կոր առնէն հանել տալու համար Սաթենիկն ու գիս... իբրեւ բազ ամբաստանելով խեղճ կինը։

—Ի՞նչ կ'ըսես, եղբայր, գոչեց Սարգիս, չուզելով իր ականջներուն հաւատալ։

—Այո՛, կատարելապէս լսեցի. մեր բնակած տան մասին էր... պախալ Մանոլին տունը... բայց ո՞վ էր հանդգրդութիւնը սարքողը ուստ այդ մարդը... ըսաւ Գարեգին, դէմքը անծանօթ չէ ինծի, թաղցի է, բայց լաւ մը չեմ կրնար կոր լիշել... խեղճ տիկին Սաթենիկ, երբոր իմանայ՝ խելքին պիտի գայ, ինքը որ այնքան նախանձախնդիր է իր պատիւին եւ երբէք չուզեր որ սեւ է կերպով իր վրայ խօսեցնէ...։

Ու խեղճ երիտասարդը, չուարած, սահմռկած, չէր գիտեր ի՞նչ ընելը.

—Բայց ի՞նչ կ'ուզեն այդ մարդիկը մենէ, ի՞նչ բրած ենք իրենց, կը գոչէր տակն ստեն։

—Ինծի՞ նայէ՛ ըսաւ Սերգիս վճռաբար, պարապ հառաչանքները օգուտ մը չունին, պէտք է չենք չնորհք ճար մը մտածենք... եկուր նախ ուրիշ տեղ մը երթանք նըստինք, սանկ առանձին տեղ մը, մենք մեզի։

Եւ ուղղուեցան Օսման պէյի սրճարանը ուր այդ եղանակին բոլորովին թափուր էր։

Գարեգին լուռ կը մնար, մտքին մէջ փնտռելով հանդգրդութեան մարդը որ վստահ էր թէ անծանօթ մը չէր իրեն համար։

Վերջապէս յաղթական ճիչ մը արձակեց։

— Գտա՛յ, գոչեց, մեր բնակած տան մօտերը գինեպան մը է, նոյնիսկ անգամ մը գացած եմ խանութը... այո՛, լիշեցի, բոլորովին վստահ եմ, նոյն ինքն է... բայց ի՞նչու համար այդ թշնամութիւնը մեզի դէմ։

— Ո՞վ գիտէ. գուցէ ուրիշի մը դրդումով կը գործէ։

— Ամէն պարագային սոսկա նոր սկսուած գործ մը չէ, որովհետեւ երբ թուղթը հանեց աչքս ծայրովը տեսայ որ սառագրութիւններով ծածկուած էր... կը տեսնամ, ամբողջ թաղը մեզի դէմ ելած է... բայց ի՞նչ սարսափելի բան է այս։

— Ըստ իս գործելու մէկ եղանակ մը կայ, բաւ Սերգիս, երթալ այդ գինեպանը գտնել և իրմէ բացատրութիւն ուզել։

— Բայց գուցէ ինծի կը ճանչնայ և այն ատեն այդ անկիրթ մարդոց հետ խնդիրը կընայ անհաճոյ հետեւանքներ ունենալ։

— Ուրեմն ես առանձին կ'երթամ, զիս ո՛չ ոք կը ճանչնայ գուրսէն նոր եկած մէկն եմ. այդ մարդը կը խօսեցնեմ և գուցէ կը յաջողիմ գայթակղութեան առիթը առնելու։

Սերգիսի առաջարկութիւնը շատ խոհական և օրինաւոր էր և Գարեգին սա է առարկութիւն չգտաւ ընելիք, նոյնիսկ իր չնորհակալութիւնը յայտնեց ընկերոջը անձնուիրութեանը համար։

Յետոյ միասին ճամբայ ելան և Գարեգին հեռուէն ցոյց տուաւ հաճի Թումիկի գինետունը։

Երկու բարեկամները որոշեցին որ Գարեգին դարձեալ երթայ Օման պէյի սրճարանը և հոն սպասէ իր ընկերոջ վերադարձին, տեսակցութեան արդիւնքը իմանալու համար։

Երբ Սերգիս մտաւ գինետունէն ներս, ներկաներուն ուշադրութիւնը իր վրայ հրաւիրեց։ Նախ որ ինքը նոր դէմք մըն էր այդ միջավայրին մէջ, յետոյ յայտնի կ'երեւար որ այդ գինետան յաճախորդը ըլլալու սահմանուած մէկը չէր։ Իր վրայ սեւեռուած ակնարկներէն նեղուած՝ դնաց անկիւն մը նստաւ և օղի մը ապսպրեց գինետան աշակերտին։

Երբ մանչը օղին բերաւ, երիտասարդը հարցուց.

— Որը է վարպետդ։

— Հաճի Թումիկ աղան։

— Այս խանութին տէրը։

— Հա, էյ իշտ հաճի Թումիկ աղան է խանութին տէրը, պատասխանեց մանչը, որ կը զարմանար թէ ի՞նչպէս կարելի է չդիտեալ այդ բանը։

— Ալէ՛կ, ըսէ հաճի Թումիկ աղային որ քիչ մը հոս դայ։

Սերգիսին մօտ նստող յաճախորդ մը որ ուշադրութեամբ կը հետեւէր այս խօսակցութեան, պէտք համարեց միջամտելու։

— Միւսիւ, հաճի Թումիկը դուրս ուներ քիչ մը, դուրս ելաւ, հիմա կուգայ։

— Լաւ, կը սպասեմ։

Եւ Սերգիս սիկառէթի մը վառեց, ումպ մը առաւ օղիէն և սկսաւ սիկառէթի ծուխը դուրս տալով աչքերովը ասնոր բռնած ուղղութեան հետեւիլ։

Բայց միւսը որ չանգրդուած էր այս նոր դէմքով, չուզեց խօսակցութիւնը ընդհատել։

— Հաճի Թումիկին հետ գործ մը ունիս, հարցուց։

— Ի՞՛, կարեւոր բան մը չէ, միայն կ'ուզեմ քիչ մը հետը տեսնուիլ։

— Կը ճանչնա՞ս ինքը...

— Չէ, դեռ նոր պիտի տեսնամ։

Սերգիս ի բնէ չասախօս, երբէք չէր խրաչէր անծանօթի մը հետ խօսակցելէ, նոյնիսկ հաճոյք կը զգար առէջ և յետոյ կը խորհէր որ թերեւս իր պատահական խօսակցէն կրնար բան մը իմանալ զինքը հոն մղող խնդրին մասին։

— Հաւատ որ դուն առաջուցի չես, առաջ տարաւ միւսը, որովհետեւ եթէ Շեյլի, Ֆէրինեղ կամ Բանկալթի նստիք, անպատճառ պիտի ճանչնայիք հաճի Թումիկը։

— Այդչափ նշանաւոր մարդ է, ըսաւ երիտասարդը թեթեւ մը ժպտելով։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

Մենք դառնանք մեր փոխարկած ճանիին, զոր մաքրել, ցամքեցնել հարկ է այլեւս, ի նպաստ դպրոցական մասաղ սերունդի բարոյական առողջապահութեան։

Ինչպէս կը յիշուի, մենք չաս փափկանկատութեամբ ու վերապահութեամբ քննադատեցինք Ս. Կիրակոսի մէջ որոշուած ուսուցութեան ուսուցչին (՝) լաճաուսը, անունն իսկ չյիշեցինք, որովհետեւ՝ անունի և անձի հետ գործ չունինք բնաւ։ Այսօր, այդ արարածը, գաղտուած մի կողին ծնկնկուած՝ քսան կասուի մը կատաղութեամբ, որուն պոչին կոխած եմ, կը ցասկէ երեսիս, դիս ճանկռտելու և, եթէ հնար է, վրս քսկռտելու, բնաւորելու՝ իր վրայէն վազող նեխած չարաներովը...։ Ինչ կարելի է ըսել ասոր։ Խառնուածքի խնդիր, վիճակի բերում։

Անչուշտ թէ՝ ինձի և թէ՝ ո՛չ ոքի ապարժելի չէր այսպիսի հակառակորդի մը հետ բռնուիլ։ բայց դպրոցական սերունդին կենսական շահը կար վտանգի մէջ՝ այսպիսիներու երեսէն։ ուստի յանձն առինք ամէն ինչ։ Մենք քննադատեցինք։ Պոլսոյ Բագրատունի (՝) կը հայոյէ։ Այդ խնդիր չէ՝ Եւ յետոյ, «ամէն բանի մէջ բարիք մը կայ»։ կրօնէ դաւառիկ առածը։ Թարախի այսքան գարշելորդ պոռթկում մը վերջին խորութիւնը ցոյց կուտայ։ Մարդուած ենք, ուրեմն, աւելի խորը մխել մեր նշդրակը միշտ լուրջ պատրիւնութեամբ։

Պոլսոյ Բագրատունի կը խոստովանի թէ՝ դաս չէ՝ առած, ինչ որ կը դասաւանդի։ Նախորդ Հ. Մ. Ը.-ի Սղերդի վարժարանը,—«որմէ ելած եմ», կ'ըսէ,—«Գիւղային դասընթացք» (Դ. դասարան) ուսէր միայն, ուր ուսողութեան դաս չկար, և չէր ալ կրնար ըլլալ։ Մեր չեշտածն ալ՝ սա՛ էր արդէն։

Բայց կ'աւելցնէ. «ինքնաչխատութեամբ կրցած եմ թարմացնել ուսանողութեան բոլոր մթին խաւերուն» (՝՝՝)։ Առաջին առ։ Իր ծանը այցելուները՝ Արգասի աչքերով իսկ չեն կրցած դանել «ինքնաչխատութեան» նշոյլը իսկ։— գիրք ըլլալով, շատ շատ Եղէբոսի կանոն ու կլոր հատորը, նեռուած տան մէկ անկիւնը, կազի թիթեղին մօտերը, կամ բրանջ «Երազան մը; խավուրմայի կնոջ վրայ։ Իսկ դպրոցի դարակին խորերը՝ ոսկի փչրանքներ հացի ու ոսիի — ուշադիր էք — զորս կը խածնէր դասի առեն իսկ, միեւնոյն պահուն հարցնելով աղուն. 2×2 քանի կ'ընէ ելն։։ Գոց ըրած է դասը և գոց ընել կուտայ։ այս էր մեր երկրորդ չեշտածը։

— Ալ ո՛ւր կը մնայ «արդիւնաւոր և արդի մանկավարժ պահանջման համաձայն դասախօսութիւնը, զոր քչել կուգէ, մինչ ի հեռուստ։ Պաշտ. մարմիններէ յայտնուած մշատու դժգոհութեանց առիթներէն կարապետ էֆ. Մամուրեանի բացարձակ յայտարարութիւնը, անցեալ շրջանի սկիզբը, թէ սպարդուն կ'ասնին ուսանողութեան դասերը։ Ցովհաննէս էֆ. Թրքանեանի կծու յանդիմանութիւնը ուսանողներու իսկ առջեւ, երբ Պ. Բագրատունի քիթը կը խոթէր նորէն, վարչական գործերու մէջ, խանգարելու համար ամէն ինչ, նախին ոնօրէին բազմաթիւ դիտողութիւնները ի մէջի ոլոց, դպրոցին մէջ չմնելու համար, ապա տարիներու, որոնց հանդէպ Պոլսոյ Բագրատունի՝ դասարանին մօտի ճնմիշը ծխարանի վերածեց, ուր կը յանախէր օրն ի բուն, չկրնալով տէրն ըլլալ իր կամքին և առարկայ դառնալով ընդհ. ուսանողութեան ծաղրանքին։ Հապա ծեծի և ապտակահարութեան փողոցային արարածները, որոնց ենթարկուած է այս խպիտն 20-25 տարիներու ընթացքին իր հեռեւանք ժողովրդական դժգոհութեան։ Ամենաթարմն է նախորդ շրջանի վերամուտինը, ուր իր սովորական հանմամա՝ դպրոցական կարգ ու սարքին խառնուած ըլլալով եկեղեցւոյ փողոցին մէջ ապտակուեցաւ ու ցեխերու մէջ գլորուեցաւ՝ անիրաւուած տղու մը եղբօրը կողմէ։ Դարձեալ այդ միջոցներուն էր որ հրապարակաւ, դասարանին մէջ, եռ անսանուեցաւ աշակերտներէն մէկուն կողմէ, որուն համբերութիւնը հատցուցած էր իր հայհոյանքներովը։ Եւ սակայն, տղուն պէս իր պաշտօնին փակած մնաց, կրելով հանդերձ ամէն ստոր. նացում։ Նախկին տնօրէնը, իր բուռ գիտութիւններով հանդերձ, պահ պահ դիւանագէտի գնահատումներ ալ ընծայեց, արթնցնելու համար իր մէջ մարդը, կարգի բերելու համար զինքը, բայց ի զուր։ կ'ոնը չուղղուիր։

— Մասի վրայ համրուող այն ընթացաւարտները, որոնք գալէն ընդունուած են կամ առեւարական հրապարակի վրայ չորս գործողութենէ աւելին կիրարկած, իրենց ինքնաշարգացման կը պարտին ամէն ինչ։

— Գալով իր՝ առաջնորդարանի գրագրութեան, ամէն ոք գիտէ թէ ասոր անոր փէօը համբուրելով, քսուելով, պաղնակալէզութեամբ ձեռք բերաւ հրաւիրագրերը, հանառակ իր թացարձակ անկարողութեան,—ուղղագրել գիր, խմարկը խոնարհ, անհարկին՝ անյարկի, մաղթելը մախթել գրելու չափ փայլուն ուղղագրութիւն։ Մենք ոչ միայն չենք զիջանիր մեր արձանագրութիւնները ևն. իրենցներուն հետ բաղդատութեան դեմ, այլ վստահ ենք թէ մեր տարրական կարգի աշակերտներն իսկ զինքը պիտի գերազանցեն, այդ ճնշղին մէջ, թողունք բարձրագոյնները, որոնցմէ դեռ երկար տարիներ դաս առնելու պէտք ունի Պոլսոյ Բագրատունի։

Եզրակացնելով ըսենք թէ, ինչ որ ըսած են ատենին՝ «Ցոլքեր եւ Արաքս», ինչ որ կը շեշտէ միշտ ժողովուրդը,— Ս. Կիրակոս բարձրագոյն նախակրթարանին համար ամօթ մըն է տակաւին կրելը Պոլսոյ Բագրատունի՝ նման մակաբոյծի մը՝ ոգէտ՝ իր հրէղին մէջ, ապականած և ասպակոիչ՝ իր նկարագրով, նոյնպէս՝ Տ. Կերտի նման կարեւոր կեդրոնի մը առաջնորդարանին համար։ Սրբելու է այլեւս այդ ամօթը։

Առ ի չգոյէ հաստատուն փասուի՝ ինքզինքը արդարացնելու համար, Պոլսոյ Բագրատունի կը համարձակի ուրիշներուն «միաք»ին ու «նկարագրին» վրայ վճիռներ արձակել։ իր նեխած բերանին մէջ աղտոտել փրթելով այդ մաքուր բառերն ալ, միշտ սուտին ապաստանած, ի հետուստ ի պատասխանի, կը յայտարարէ թէ՝ մեր համեստ մաքին արդիւնքները թէ՝ գրական հրապարակի վրայ և թէ դպրոցական շրջանակի մէջ, երկար տարիներէ ի վեր, գնահատուած են այսպիսի անձնաւորութիւններէ որոնց կոչիներն իսկ Իրենց աշխատակից Արեւելքի, Սուրհանդակի, Ար. Մամուլի, Բիւրակնի, Ծաղիկի, Հանրապետական և Ազգի, ընթերցողներուս ծանօթ է արդէն արդիւնքս ալ, ընծայուած գնահատումներն ալ։ չեմ մարմամաներ բոլոր այն անձնական նամակները, որոնք ուղղուած են ինծի, այդ առիթներով, գրական տաղանդաւոր բարեկամներէ։ Իսկ իբր ուսուցիչ, ի պահ ունեցած զանազան պաշտօնակիցներէս կը բաւէ յիշել երեքը միայն,— Ա.—որով չնորհակալութիւն կը յայտնի՝ պաշտօնավարուի կատարելէ զատ, «պարտականութենէս դուրս» ղանքեր ալ թափած ըլլալս՝ ի նպաստ ուսանողութեան.— Թ. 1905 տարեգ.՝ Տոքթ. Ց. Հէլվաճեան պէյ (առենապետ հոգբ.) եւ Տոքթ. Ե. Նազարեան (առենադպիր). Բ.—որով կը վկայագրի պաշտօնավարութեան ամբողջ ընթացքին անբասիր արդիւնաւորութիւնը.— Թ. 1906. տարեգր.՝ Նոյն։ Գ.—որով կը յայտարարուի ամսաթոշակի յաւելումը գնահատուելի՝ յաջորդ շրջանին ալ պահելու համար զիս.— Թ. 1910 տարեգր.՝ Զաւէն Ծ. վրդ. Տ. Նալբանեան (նախագ.), Յակոբ Ղազիկեան (առեւնապետ Ուսումն. Խորհրդոյ) եւ Գ. Բերգէն Պարտամեան (առենադպիր)։ Տօքիմաճեներն ինքնին խօսուն են արդէն։

Պոլսոյ Բագրատունի, միշտ տագնապի գալարումներով, մաղը կը փաթթէ նշանախօսութեան պարագայ մը, միշտ սուտով ու խեղաթիւրումներով լրջելով լրջորէն։ Նախ որ՝ նշանախօսութեան խրոշումներն իսկ հաղուագէպ չեն մեր մէջ, մինչ մերը «պարտաւոր լեռնգում» մըն էր միայն, հարկեցուցիչ պարագաներու արդիւնք. և կրկին՝ ամէն ոք գիտէ թէ Տ. Կերտի մէջ, ո՛չ մէկ առթիւ, ո՛չ միայն ոչ թէ մեր մէջ չեմ սպասած ու չէ եղած փոքր հրաժարմամ կամ ո՛նեւէ մէկէն, այլ ես ինքս նուիրական պարտք նկատած եմ աէն կերպով օգնել եղբօրս այդ միամամ պանդխտութեան։ Այս տուն ալ էր կարդին հարեւի մըն է գնուած նկարագրին Պոլսոյ Բագրատունի, որուն վրայ վերջնական գաղափար մը տալու համար, թէ ի՞նչ «սղուտներ, ինչ ապակարիչ արարածներ թաքնուած են ուսուցիչ անունին տակ,— կը յայտարարեմ՝

Անհաւասիկ ճշմարտութիւնն՝ իր խիստ թեամբ։ Մենք հարկին համար, իր սուտերուն ու հայհոյանքներուն համար,— արհամարանքս թուքը միայն։

ԼԻՒՍՈՆ ՍԵՒԱՊԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Ս. Ն Դ Ի Ա.

Ծովակալ լորտ Զարլս Պէրէսֆորտ վարչապետին ուղղած է բաց նամակ մը որուն մէջ կը յայտարարէ թէ Անգլիոյ ծովային հմտութիւնը իրենց ներկայ գիծակին մէջ, անբաւական կերպով պաշտպանուած են։ Զարլս Պէրէսֆորտ կ'ըսէ.

«Մեծ-Բրիտանիոյ առեւտրական ծովային ճամբաները գրեթէ պաշտպանուած չեն հիմա, և ամենադոյն կարգադրութիւն մէն ալ չիկայ որ ծգտի աւելի ազդու կերպով մը պաշտպանելու այդ ճամբաները, ընդարձամի մը պարագային։ Անգլիական առեւտրը պաշարելի պարագային պիտի ենթարկուէր, բոլոր ճամբաներուն վրայ, ծովակալներու կողմէն յարձակումներու վտանգին։ Անգլիական կառավարութիւնը, ոչ մէկ տեսակ միջոց ձեռք առած է՝ այդ վտանգէն զերծ մնալու համար։ կացութիւնը այսօր այնքան վտանգաւոր է որ գրեթէ անկարելի պիտի ըլլար պաշտպանելի գաղտնապէս պատրաստուած ու լաւ կազմակերպուած յանկարծական յարձակման մը դէմ»։ Դիտել տալլ յեսոյ թէ յանուանակներէ կախում ունի պարէններու և հում նիւթերու փոխադրութեանց, ինչպէս և Անգլիոյ հարստութեան ապահովութիւնը, Զարլս Պէրէսֆորտ եւ մեծամասնութեան [illegible] զուրթիւնները պէտք է որ ուշադրութեան արժանի ըլլային բոլոր Անգլիացիներուն և իր դիտաւորութիւնն է ազկա հանցնել զանոնք իմ հարենակիցներուս այն յուսով թէ պիտի կրնան ըմբռնել, մինչդեռ ժամանակ է, իրենց սպառնացող վտանգը, որովհետեւ անոնք որ պարտականութիւն ունին ըրիտանական կայսրութեան ապահովութեան հոկելու, անգործութիւն ցոյց կուտան։

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Այրերու, կիներու եւ տղայոց յատուկ նուռաձեւ ապրանքներու նոխ մթերք մը հասած է

ՄԱՅԷՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԳԱՒԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Ն ու բբ պ օ ն է թ ք ր բ

Ծ ա մ բ ո ր դ ո ւ թ ե ա ն ա ռ ա ր կ ա ն ե ր

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ «ՔԱԲԻԹԻԼԱՍԻՕՆ»ՆԵՐԸ

ՍՏԵՓԱՆ ԳԷՊՕՆ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Պոլսէն կը գրեն Թանի. «Ժամանակէ մը ի վեր, Դամասկոսի մէջ օտարականներուն կացութիւնը անկայուն է էր։ Այդ քաղաքին հիւպատոսական մարմինը իրար անցած էր։ Միջադէպեր պատահած էին, հիւպատոսները մասնակցութիւն մը, զոր դէպքերը չառաջարկեցին։ Ոստիկաններ, առանց նախապէս ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսին իմաց տալու, ֆրանսիսպատակ Հապրայի վաճառատունէն ներս մտած էին։ Հապրայի կողմէ բողոք կ'ըլլայ։ Ամբոխը կը հաւաքուի վաճառատան առջեւ։ Աղաղակներ ու պոռտուքներ կ'արձակուին։ Նախարարներ կ'ուղղուին հիւպատոսներուն եւ պետութեանց հասցէին, մանաւանդ Ֆրանսայի։ Ոստիկան նստաւնը և զինուորական հրամանատարութիւնը 100 կամ 150 մէթր հեռու ըլլալով այն տեղէն ուր միջադէպը ծագած էր, լարմար չեն դառեր միջամտել, դայթակղութիւնը դադրեցնել տալու եւ ամբոխը ցրուել տալու համար։ Գիանի մը օր յետոյ, Ալէքէրացի մը, Մարապէթ անուանեալ, ֆրանսական պաշտպանեալ, և ձերբակալուած ոստիկան մը կողմէ մզկիթի մը մուտքին դրդման վրայ, որ կ'ամբաստանէր այդ Ալէքէրացին թէ մզկիթին մօտ գտնուող և անոր պատկանող աղբիւրէ մը ջուր առած է։ Մուէզզինը գրդռդած էր ամբոխը որ նորէն ընդհանրական աղաղակներ արձակած է Եւրոպացիներու հացէին։ Մուէզզինը մինչեւ իսկ ըսած է թէ Ալէքէրացին օր, որ պաղծութիւն մը կատարած էր մզկիթին նուիրական ջուրին դալէով, եթէ իսլամական կրօնքին եղած չըլլար, պիտի սպաննուէր։ Հակառակ իր բողոքներուն և ֆրանսական անցագիր մը ցուցնելուն, Ալէքէրացին առաջնորդուեցաւ ոստիկանատուն և հիւպատոսարանին գիմումներուն վրայ ազատ արձակուեցաւ։ Այս միջադէպին մէջ սպայ մը, Լիմն լեթէտի, ամբոխը գրգռելու համար ցոյց տուած եռանդովը ուշադրութեան առարկայ եղաւ։ Բայց այս ամենէն զատ, աւելի ծանր իրողութիւններ պատահեցան։ Ոստիկանութեան տնօրէնը, Նազիթ պէյ, ներկայացաւ Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Իտալիոյ հիւպատոսարանները, հաղորդելու համար հիւպատոսներուն թէ այսուհետեւ պիտի ձերբակալէր օտարականները առանց հիւպատոսական միջամտութեան, թէ անոնք ուղղակի ասիկանատուն պիտի առաջնորդէր և թէ պարզապէս պիտի բաւականանար հիւպատոսներուն իմաց տալ ձերբակալութիւնները։ [illegible] նել այն վաճառատուններէն, գրասենեակներէն, ուրիշ հաստատութիւններէ, որոնք օտարականներու կողմէ կը գործածուին, առանց հիւպատոսներու կողմէ նախապէս արտօնութիւն ստանալու։ Նրկարօրէն խորհրդակցելէ յետոյ՝ Աւստրիա-Հունգարիոյ, Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Իտալիոյ հիւպատոսները սա եզրակացութեան յանգեցան որ կացութիւնը, ուր ոստիկանութեան տարդանքները կը դնէին իրենց հպատակները, անատելի կը դառնար։ Հետեւապէս համաձայնեցան որ չէին կրնար կուսակցիլ մօտ իրենց դիմումը չատ յետաձգել և եթէ անմիջապէս այս վերջինին ուշադրութիւնը չդրաւիրէին հանրային ուժին գործած այդ արարքներուն վրայ՝ իրական վտանգներու պիտի ենթարկէին զիրենք, իրենց հպատակները, ինչպէս եւ Դամասկոսի բոլոր քրիստոնեաներն ու օտարականները։ Ուրեմն խրոմին գացին կուսակցին, Իսմայիլ Ֆազլ փաշայի մօտ, որուն մարդամանօրէն ներկայացուցին իրենց դանգատները։ կուսակալը լաւ ընդունելութիւն մը ըրաւ հիւպատոսներուն և անոնց յայտարարեց հետեւեալը։ 1. Ինքը օտարականներուն՝ նեղիչ պէտք չէր զրկած հիւպատոսներուն քով և անոր հրամաններ պիտի տար պատուհանաւ՝ ոչ մէկ օտարականի ձերբակալել առանց հիւպատոսական միջամտութեան, բացի ոճիրներ գործուած վայրկեանին կատարուելիք ձերբակալութեանց պարագային։ Սպասելով Բ. Դրան հրամաններուն, զորս պիտի խնդրէր, պիտի պարտաւորէր առժամապէս ոստիկանութեան տնօրէնը՝ համակերպիլ մինչեւ հիմա հաստատուած եղանակին է թէ՝ ոչ մէկ պարագայի մէջ չպիտի արգիլէր զանիկա բռնարարել օտարականներու կողմէ գործածուած անչարժ հաստատութիւնները։ 2. Ցանձնառութիւն կրնան ձեռք ոստիկանութեան բարենորոգումը ի գլուխ հանել, ատենապարտ կատարելով ոստիկանական անդրաժեշտ փոփոխութիւնները, ոստիկաններուն կոպիտ վարուելակերպը հաստատած ըլլալով ինք ալ։ Կընդունէր որ վերջերս կազմակերպուած ոստիկանութիւնը փափաքելի ըլլալ հեռու էր։ 3. Լուրջ քննութիւն մը բանալ ոստիկանութեան երկրորդ պետ Օսման պէյի ու ոստիկան գինուորներու երկրորդ պետ՝ դեր-հաղարապետ Արիֆ պէյի ընթացքին վրայ։ Անիկա գիտէր վերջինին տարբերները և անհրաժեշտ եղաւ պիտի տնօրինէ, անոնց տարանքներուն վերջ մը դնելու համար։ 4. Ցանձնառութիւն կը ստանձնէր անուշառ հրամաններ տալ ոստիկանութեան տարբեր զի փոքոցներուն մէջ նեղոպցիներուն հացէին ուղղուած նախատինքներու հեղինակները իսպառ պատժուին։ Այս առթիւ կրկնեց այն ներողութիւնը զոր ուղղած էր Ֆրանսայի ընդհ. հիւպատոսին։ Եւրոպացիներուն դէմ եղած նախատինքներուն համար։ Օրինակի պատիժ մը սահմանած էր այն ոստիկան-գինուորներուն, որոնք առանց արտօնութեան Պ. Հապրայի վաճառատունէն ներս մտած էին։ Այդ ոստիկան գինուորները գատի պիտի քաշուին, ինչպէս նաեւ անոնք որ գայթակղութիւն լարուցած են։ Դարձեալ իր ցաւը յայտնած է պետութեանց հացէին, գլխաւորաբար Ֆրանսայի ուղղուած նախատինքներուն համար։ Վերջապէս յայտարարեց որ այն ոստիկանը, որ ապօրէն կերպով ձերբակալած էր Ալէքէրացի Մարապէթը, երկուօրեան բանարկութիւնով պատժուած էր և պաշտօնանկ ըլլալով ուրիշ տեղ մը զրկուած էր։ Մրեւնոն ժամանակ խոստացաւ որ, մուէզզինը որ միջադէպին պատճառ եղած էր, պիտի պատժուէր։

Կուսակալին այս անկեղծ ու պարկեշտ յայտարարութիւնները ապահովցուցին հիւպատոսները։ Իրենց կասարեալ գոհացում տրուած էր։ Սակայն հաստատուութիւն գոյութիւն չունայ, որոշեցին խնդրել իրենց դեսպաններէն որ Բ. Դրանէն պահանջեն ոստիկանութեան տնօրէնին եւ դեր-տնօրէնին պաշտօնանկութիւնը կամ հեռացումը, ինչպէս և յարգուիլը այն սկզբունքին, որուն համաձայն, օտարականներու կողմէ կը գործածուին. առանց հիւպատոսներու կողմէ նախապէս արտօնութիւն ստանալու։ Երկարօրէն խորհրդակցելէ յետոյ՝ Աւստրիա-Հունգարիոյ, Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Իտալիոյ հիւպատոսները սա եզրակացութեան յանգեցան որ կացութիւնը, ուր ոստիկանութեան տարդանքները կը դնէին իրենց հպատակները, անատելի կը դառնար։ Հետեւապէս համաձայնեցան որ չէին կրնար կուսակալին մօտ իրենց դիմումը չատ յետաձգել և եթէ անմիջապէս այս վերջինին ուշադրութիւնը չդրաւիրէին հանրային ուժին գործած այդ արարքներուն վրայ՝ իրական վտանգներու պիտի ենթարկէին զիրենք, իրենց հպատակները, ինչպէս եւ Դամասկոսի բոլոր քրիստոնեաներն ու օտարականները։ Ուրեմն խրոմին գացին կուսակալին, Իսմայիլ Ֆազլ փաշայի մօտ, որուն մարդամանօրէն ներկայացուցին իրենց դանգատները։ կուսակալը լաւ ընդունելութիւն մը ըրաւ հիւպատոսներուն

ՔՈԼԵՐԱՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

ԱԶԳՈՒՍ ՄԻԶՈՑՆԵՐ

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳԻՏԵԼԻՆ ԴԷՄ

Մայրաքաղաքիս բժշկական մարմնոյն կարծիքը սա է թէ Պոլսոյ մէջ տիրող քոլերան այնքան ասասիկ չէ որքան վարակուած օտար երկիրներու և օսմ. նահանգներու մէջ։ Այդ կարծիքը հիմնուած է սա իրողութեան վրայ թէ համաճարակին ընթացքը ակար է և դէպքերն ալ մեղմ հանգամանք մը ունին։

*** Առջի օր, քանըշօրս ժամուան մէջ քոլերայի վեց դէպքեր պատահեցան մայրաքաղաքիս մէջ։ 1 Ֆիտրլր, Բէյմպէ, 35 տարեկան։ 2. Բիրի Փաշա (Խարգիւղ), Մօիզ, 15 տարեկան։ 3. Դալաթիա, Կիւլչէն, 50 տարեկան։ 4. Եիլտզի հիւանդանոցը, հեծելազօրքէն Մէհմէտ։ 5. Բիրի-Փաշա (Խարգիւղ) Սամուէլ, 36 տարեկան։ 6. Թոբհանէ, Մէսլիմաքի, ուսլածու։ Հին վարակուածներէն երեք հոգի մեռած են, Խարգիւղ՝ Մէհմոտ, Սուլլուքուլէ, Սաատէթ հանըմ, Թարլա Պաշի, ծաղկեվաճառ Խարպամպոս։

*** Արեւելքի կիրակի օրուան թիւին մէջ ծանուցած էինք թէ քոլերայի դէպքեր պատահած են Մաքրիգիւղի մօտ, գաղնուող պահեստի զինուորներուն մէջ։ Արդ. Օսմ. Լոյս այդ լուրը հաստատելով կ'ըսէ թէ Մաքրիգիւղի մօտ, Ինճիրլիի, 15 դէպք պատահած է զինուորներուն մէջ և երկու հոգի ալ մեռած են։ Սինոպի վաշտէն զինուոր մը, Օք-Մէյտանի զօրանոցին մէջ հաստատուած, կաղամքի թթուաշի ջուր խմելով, հիւանդ ինկաւ։ Ամրոցի վաշտ Ինճիրլի տարուեցաւ եւ հիւանդը կղզիացուեցաւ։ Հիւանդ զինուորը քանի մը ժամէն մեռաւ։ Սակայն համաճարակը տարածուեցաւ Տիրգնէի, Թարագլիի և Պոլսպտի վաշտերուն մէջ։ Հիւանդ զինուորները Մաքրեէթ տարուեցան և հոն պատրաստուած մաքրանոցներուն մէջ դարմանուեցան։ Ցիրեալ վաշտերը բոլորովին կղզիացուած են։ Բարձրատեղի սպայ մը Օսմ. Լոյսի մէկ ալ խստապէսին յայտարարած է թէ նիզամիէ գունդերուն առողջական վիճակը լաւ է։ Զօրանոցներուն մաքուր վիճակի մէջ կը պահուին։ Թաքսիմի զօրանոցին մէջ ինչպէս սերտարատուած են, իւրաքանչիւր զինուորի համար անջատ անկողիններով։ Եռացած ջուր և բժիշկներուն յանձնարարած կերակուրները միայն կը տրուին։ Զինուորներուն արգիլուած է հանրաբերանի մէջ գտնուիլ։ Ասոնք ամենայն ինչ կրնան ընել։ Ցիրեալ

նաւալ Սեւ Ծովու նաւահանգիստները, այդ երկու նաւահանգիստները բացառութիւն ըլլալով, 5 սրուան քարանթինայի պիտի ենթարկուին։ Եթէ ճամբորդութեան տեւողութիւնը 4 օրէն աւելի ըլլայ, դարձեալ 24 ժամուան քարանթինայի և հսկանեխման պիտի ենթարկուին։ Նոյն պայմաններով քարանթինա դրուած է Նաբոլիի ժամանումներուն դէմ։

*** Զօնկուլաքի գործաւորներէն մէկ քանի հոգի քոլերայէ բռնուած և երկու հոգի մեռած են։

ՕՍՄԱՆԱԿԱՆ ՑԱԴԱՆԱՊԸ

Կառավարութիւնը հետաքրքրութիւն ներ կը կատարէ Պոլսոյ մէջ գոյութիւն ունեցող հելլէն ընկերակցութեանց մասին։ Դալաթիոյ մէջ հաստատուած հելլէն ընկերակցութեանց նախագահները առջի օր Վ-ույվ-ապի ոստիկանապետին կոչէ հարցաքննութեան են յարկուեցան։ Ոստիկանապետը հարցուց այդ ընկերակցութեանց ի՞նչ նպատակով կազմուած ըլլալը։ Հարցաքննութեան միջոցին ներկայ էր հելլէն դեսպանատան թարգմանը, որ բողոքեց հելլէնահպատակներու դէմ ձեռք առնուած դատական միջոցներուն և հելլէն ընկերակցութիւնները ընկերակցութեանց օսմ. օրէնքին ենթարկուելուն դէմ։ Ոստիկանապետը պատասխանեց թէ ձեռնհաս իշխանութիւնէն բացարձակ հրամաններ բռնացած էր։

*** Փէնէրի ոստիկանութիւնը, առջի օր, հելլէնահպատակ ծխավաճառ մը ձերբակալեց։ Ծխավաճառը բողոքեց, ըսելով թէ իր հիւպատոսարանին թարգմանին ներկայութեանը միայն կարելի էր իր ատենն ներս մտնել։ Ոստիկանները գրաւեցին բոլոր թուղթերը։ Ծխավաճառը պահականոց տարուեցաւ։ Հելլէն հիւպատոսարանի թարգմանը Ընդհ. Ապահովութեան պաշտօնատունը երթալով բողոքեց բնակարանի բռնարարման դէմ։ Իրեն պատասխանուեցաւ թէ խանութը բնակարան չէ։

*** Պոյաճիէն առաջ Իզմիրի բոլոր նաւավարները հելլէնահպատակ էին։ Օսմ. հպատակ նաւավարներ ալ եկան այդ արհեստով զբաղիլ, սակայն վերջերս հելլէն նաւավարները, որոնց թիւը պակսած էր հեռացնէ, սկսան ահաւոր։ Սակայն դիտուած ըլլալով որ հելլէն նաւավարները մաքսանենգութիւն և ուրիշ խաբէութիւններ ի գործ կը դնեն, կառավարութիւնը Այազմի իշխանութիւններէն ուզած է այդ նաւակներուն ցանկը, զանոնք գնելու և իրերու այդ վիճակին դէմ ազդու միջոցներ ձեռք առնելու համար։ «Թանին» այս լուրը հաղորդելով կ'ըսէ թէ փոքր փոխադրութեանց համար ուրիշ երկիրներու մէջ օտարական չի գործածուիր բաւ։ Ուստի Թուրք թերթը կը մաղթէ որ կառավարութիւնը վերջ տայ այդ տարօրինակ վիճակին։

*** Անցեալ օր, Իզմիրի մեծ զաղարին մէջ գտնուող վաճառատան մը ներկայացուցիչին դիմած են կարգ մը պոյաճիի տիրայար մարդիկ և պահանջած են անկէ որ իր քով պաշտօնավարող երկու Յոյներ հեռացնէ իր քովէն։ Վաճառատան ներկայացուցիչը ուրիշ խանութներ ցոյց տալով անոնց ըսած է թէ ինչո՞ւ անոնց ալ չեն դիմեր, երբ աւելի մեծ թիւով պաշտօնավարող Յոյներ կը գտնուին անոնց մօտ։ Պոյաճիները պատասխանած են որ այդ վաճառատուներն ալ պիտի երթան և իրենց զօրաւոր կամքը ցոյց պիտի տան այդ բանին մէջ։ Կառավարութիւնը ոչ մէկ միջոց ձեռք առած է կասեցնելու համար այն կռիւը որ կը մղուի յունական վաճառականներուն դէմ։ Պոյաճիի ընկերութիւնը չոմարեան մը հանած է, որով կը պատուիրուի հրատարակել այն օսմանցիներու անունները, որոնք իրենց գիւար կաղապարել կուտան Եօլ-Պէլէսիքի վրայ գտնուող Վասիլաքիին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱՆԱՆ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏ

Նեղուցներու և ամրութեանց վերաբերեալ օրինագիծը ուսումնասիրող խառն յանձնաժողովը օրինագիծ մը ալ պիտի պատրաստէ նաւահանգիստի վերածելու համար։ Յանձնաժողովը իր աշխատութիւնները պիտի աւարտէ Խորհրդարանին վերադարձումէն առաջ, որպէս զի պատերազմական նախարարութիւնը հարկ եղած վարկերը խնդրէ։

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ՌՈՒՍԱՆԵՒՍ

Պուլկար թերթերէն ամենը կ'ըսեն թէ Թուրքերուն մէկն կ'ըսեն թէ Սեւ Ծովու մէջ, Պուքրէշի կառավարութիւնը, Թուրք կառավարութեան պէս, կը պատրաստուի զօրաւոր նաւատորմ մը ունենալու Բէօսֆէնտէի մէջ։ Այդ բանին համար 250 միլիոն ֆր. դուսմարի մը պէտք կայ։ Ջանքեր կ'ըլլան հարկ եղած դրամը գտնելու համար։

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՑԱՆ

Աթէնքէն հասած լուրերուն նայելով, օսմ. զօրքերը ոչ թէ Յունաստանի ճիշդ ամէնամոտ կէտերուն վրայ կեդրոնացած են այլ երկրորդ ամէնամոտ կէտերուն վրայ։ Թուրք բանակին շարժումներուն կեդրոնը պիտի ըլլայ Բէյանի։ Աթէնքի լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ զինուորական շարժումները չեն կրնար արդարանալ Մակեդոնիոյ գինաթափութեամբ։ Հելլէն թերթերը ուրիշ նպատակ մը կը տեսնեն տաբ մէջ, և Յունաստանի խաղաղասիրական յոյզերը տուողներուն կը ծանուցանեն թէ պէտք է տաներն արգիլել հելլէն հողին վրայ ըլլալիք ոևէ յարձակում։

*** Ժեսն-Թիւրֆ կ'իմանայ թէ հելլէն կառավարութիւնը բացարձակ հրամաններ տուած է Ազգ. Ժողովի յանձնաժողովին այնպիսի որոշումներ չտայ, որպէս զի չխանգարուին Թուրքիոյ հետ մշակուած կանոնաւոր յարաբերութիւնները։ Բալիսի կուսակցութիւնը, հակառակ այդ հրահանգներուն, ջանացած էր յանձնաժողովը մղել՝ կառավարութեան որոշումներուն չանալու։ Բայց յանձնաժողովին անդամները չեն ուզած այդ հայեցակէտը ընդունիլ։

*** Թայմզի Աթէնքի թղթակիցը, որ մեկնելու պատրաստութիւններ կը տեսնէր, յանկարծ Լոնտոնէն հեռագիր մը ստացած է, Աթէնքէն չհեռանալու, որովհետեւ Յունաստանի մէջ մեծ դէպքերու կրպասուի։

*** Ոստիկանութիւնը, առջի օր, Ժան Քոլլարօ անուն հելլէնահպատակ մը ձերբակալեց. «կեցցէն հելլենական ուժերը» պոռալուն համար։ Ձերբակալուածը Պատերազմական Ատեանին ղրկուեցաւ։

Ի՞ՆՉ Է ՕՍՄ. ՊՕՄԻԹԻՆ

ՆՊԱՏԱԿԸ

Օսմ. քօմիթէի Սելանիկի կեդրոնին ամենէն աչքառու անդամներէն մէկը ուսանող Թերթի մը թղթակցին յայտարարած է թէ քօմիթէին նպատակն է երկրին մէջ Թուրք ազգը միայն ձգել և միւս ազգերը յիշեցնող ամէն ինչ անհետացնել։ Մարմնական պատիժներ սահմանուած են սա պատճառով որ ուրիշ միջոց չկայ քրիստոնեաներուն դէմ կռուելու համար։ Նեոլոգոս այս զգայացունցուցիչ լուրին վրայ խմբագրական մը գրելով զրպարտութիւն մը կը նկատէ զայն։ Սակայն պէտք կը տեսնէ պաշտօնական հերքումի մը։

ԵԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՆԱՍԹԵՐԻ ՄԷՋ

Մանասթիրի երեսփոխաններու ստացած հեռագիրներուն համաձայն, ձերբակալութիւնները կը շարունակուին և կացութիւնը չէ բարւոքած տակաւին։ Հիւպատոսարաններու գաւառները զինաթափ եղած են բռնի։ Անգլիական դեսպանը Ռիֆաթ փաշայի հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած է, սա իրողութեան վրայ թէ հիւպատոսարանին գաւառը ձերբակալուած է, հակառակ նախապէս տրուած որոշման։ Ներքին գործոց նախարարը և արտաքին գործոց նախարարը խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

ԴԻՒՏԻՆԻՈՅԻ ԲՈՒՐԳԸ

Ռէժիի անօրէնութիւնը դիմումներ կ'ընէ ելմտական նախարարութեան մօտ, որպէս զի այս վերջինը խիստ միջոցներ անօրինել տայ առաջքը առնելու համար ծխախտի մաքսանենգութեան, որուն բերքը չատ առատ է այս տարի։ Ռէժի անօրէնութիւնը յայտարարած է թէ խիստ հսկողութիւն մը ըլլալու պարագային, թէ՛ պետական գանձը և թէ Ռէժիին պիտի նպաստաւորուին։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Փոխառութեան մասին նոր լուր մը չկայ։ Բանակցութիւնները թէ՛ հոս և թէ Բարիզի մէջ կը շարունակուին։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Պոնսոտ առջի օր Բ. Դրան մէջ այդ մասին տեսակցութիւն մը ունեցաւ եպարքոսին, Բիֆաթ փաշայի ու Ճավիտ պէյի հետ։ Բարիզի օսմ. դեսպանն ալ ապահովիչ տեղեկութիւններ հաղորդած է։ Սապահ կը հերքէ թէ փոխառութեան խնդրին առթիւ անհամաձայնութիւն ծագած ըլլայ դահլիճին անդամներուն միջեւ։ Թուրք թերթը կ'ըսէ թէ փոխառութիւնը Ֆրանսայի մէջ պիտի կնքուի, հակառակ անոր որ ուրիշ հրապարակներէ չատ մը առաջարկներ եղած են։

*** Ժեսն Թիւրֆ կ'իմանայ թէ Տէօյչէ Օրիանթ Պանքի տնօրէն Պ. Բօֆման անցած չորքթ օր Պոլիս հասած է, գերմանի դրամատէրերու կողմէ օսմ. կառավարութեան առաջարկելու համար որ օսմ. փոխառութիւնը Պերլինի մէջ կնքուի այն պայմաններուն համաձայն, որպէս զի պիտի կնքուէր Ֆրանսայի մէջ։

ՏԻՐԷՆՊԷՕԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Կառավարութիւնը, յաւելուածական պատժական օրէնքով մը, կառավարական հրամաններուն և պատուէրներուն հակառակ հող գրաւողները եռամեայ բանտարկութեան պիտի ենթարկէ։ Պատրաստուած յօդուածը Պեսական Խորհուրդին քննութեան յանձնուեցաւ։ Թանին այս լուրը հաղորդելով կ'ըսէ թէ այդ օրէնքը պատրաստուած է գաւառներէ եկած գանգատներու հետեւանքով, որոնց համաձայն, եռ դարձեալ հողերը դարձեալ կը գրաւուին բռնապետներուն կողմէ և անոնք անպատիժ կը մնան։

ՀԵԼԼԷՆ ՀԻՒՍԱՀՈՒՄԸ

Հելլէն հրոսախումբ մը, աւանդինգ հոգիէ բաղկացած, Կէվկէլիի և Կիւմէնէի մէջ պաշարուած էր զինուորական ջոկատի մը կողմէ։ Առաջ եկած ընդհարման մէջ, որ հինգ ժամ տեւած է, հինգ հրոսակներ սպաննուած և միւսներէ ձերբակալուած են։ Զինուորներուն կրած կորուստը յայտնի չէ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԴԵՊԵՊԱՆԻ ՄԸ ՎԱՐԱՎ

Ենցած օրերուն գիշեր, Հայֆայի մէջ, գերման աւտոպիլ մը, Պ. Զաուէր, եռաւէն յարձակում կրած է և դանակի հարուածով մը և վիրաւորուած է ծանրապէս։ Դիմակաւոր ոճրագործը խոյս տուած է։ Քարմէլ Թերթը կը շարունակէ յարձակողական հրատարակութիւններ ընել Գերմանիոյ և գերման հիւպատոսին վրայ։

ՆԻԱԶԻ ՊԷԵՕ ԱՐԿԱԾԸ

Մանասթիրէն կը ծանուցանէն թէ ազատութեան հերոս Նիազի պէյ ծանր արկած մը անցուցած է, առանց ծանր հետեւանքներ ունենալու։ Կառավարչատան նորակառոյց շէնքին լաստակերտին վրայ եղած էր, երբ հանապարհորդութիւնը կարգադրելով, վար ինկաւ և թեթեւ ճմլուածքներ ստացաւ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնէն մէջ մեծ պատրաստութիւն ներ կը տեսնուին Սուլթանին ընդունելութեան համար, որ այդ քաղաքը պիտի այցելէ Բ. Զորաքանակի մեծ ռազմիսիր ձեռքն առթիւ։ Քաղաքին բարեզարդութեան հոգ կը տարուի։ Քաղաքապետութիւնը չկարենալով հարկ եղած դրամը յատկացնել, յանձնաժողով մը կազմուած է դրամ ճարելու համար։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ օսմ. կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է 18000 թոնանոց երեք զրահաւորներ գնելու համար, որոնք Անգլիոյ մէջ չինուած են Պրազիլիոյ կառավարութեան հաշուոյն։

ԹՈՒՐՔԱՒԻԹԻՄԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նեոլոգոս հաւատի ազբիւրէ կ'իմանայ թէ ռուսէն կառավարութիւնը չատ դժգոհ է Թուրքաւուսէն զինուորական գաղանի պայմանագրութեան լուրը տարածանուելէն մանաւանդ սա պատճառու որ Պոլսոյ մէջ տարածանուած է այդ լուրը։ Յունարէն Թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ պատճառաւ դժուարացած է Պոլսոյ Սամ. դեսպանին դիրքը, որ մոռոս Պոլիս պիտի դայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՆԻ

Աչքերիդ լոյս։ Այս կիրակիէն ի վեր եօթը նոր եպիսկոպոսներ աւելցան մեր բարձրաստիճան եկեղեցականներու շարքին մէջ։ Եօթը եպիսկոպոս մէկ օրուան մէջ շահիլ, ճշմարիտ մեծ պարգեւ մըն է այս մեր խեղճ ազգին համար, փառաբանութիւն մը, որուն համար կրնանք կուչտ ու կուռ հպարտ ըլլալ...։

Վեհափառ հայրապետին մականին տակ եպիսկոպոսի փոխուած այդ եօթը վարդապետներէն վեցը, չատ քիչ ծանօթ են ինձ, կամ մանաւանդ, բնաւ չեմ ճանչնար զիրենք, հետեւաբար իրենց եպիսկոպոսացումը յարաբերական ուրախութիւն մը միայն կը ներշնչէ, բայց ի փոխարէն, իրենց մին իմ՝ քաղաքանօթ է և անոր եպիսկոպոսացումը քանանոցայն ծիծաղով մը կ'ողջունեմ։

Ինծի պէս չատեր ալ, լսելով Եգիպտոսի առաջնորդ Տ. Մկրտիչ վարդապետի եպիսկոպոսացումը, կարծեմ մարելու չափ պիտի խնդան այդ եղանին վրայ։

Իսկ եթէ միւս վեցն ալ այս եօթերորդին կը նմանին՝ զաւեշտ կատարեալ է և մեր վեհափառ հայրապետը, որ լուրը մարգու համբաւ մը ունի, կեանքին մէջ մէյ մըն ալ ասանկ թոհաթ բան կարող չպիտի ըլլայ կարծեմ ընել։ Բանզի են թերագրելով որ կարենայ միւս վեց եպիսկոպոսներուն նմանը գտնել, ապահովաբար չպիտի կրնայ ուրիշ Մկրտիչ Աղանունի մը երեւան հանել աշխարհի ամբողջ դրդումներուն մէջէն։

Յովսէփ եպիսկոպոս Այվազեանի մահուընէն եօթը տարի ետքը որ Եգիպտոսի ջոջերը անոր տեղ նոր առաջնորդ մը ուզեցին Պատրիարքարանէն, առաջնորդ մը սակայն որ կարգ մը հանգամանքներ ունենալու էր, այսինքն յեղափոխական ձրգտումներ ունենալու չէր, որպէս զի ջոջերուն հանգիստը չխռովէր, նախանձոտութիւն ունենալու չէր, որպէս զի ջոջերուն ազատ գործունէութեան արգելք չհանդիսանար, կամքի ու նկարագրի տէր ըլլալու չէր, որպէս զի ջոջերուն հետ կռիւ չունենար, դիւրաթեք ու դիւրագուն ըլլալու էր, ամէն ջոջի ջուրին երթալու համար, քիչ մը ապուշ ըլլալու էր, որպէս զի ինքն իր գլխուն գործեր տեսնելու չյաւակնէր, վերջապէս ըլլալու էր այն ծառի կոճղէն զոր Արամազդ ատենօք գորտերու թագաւոր կարգեց, եթէ Լաֆոնթէնի խօսքին հաւատանք։

Ասպիսի մարդ մը դիւրին չէր գտնել անշուշտ, նոյնիսկ Ս. Քրկչի անկլանոցին մէջ, ուստի Օրմանեան ամիսներով փնտռեց, թղթակցեցաւ, բանակցեցաւ և վերջապէս Բէօթմէհիայի առաջնորդ Տ. Մկրտիչ վրդ. Աղանունին առաջարկեց Եգիպտոսի Գաւառական ժողովին իբրեւ թեկնածու։ Ինչպէս ամենուն գիտցածն է, Գաւառական ժողովը ինքնուրոյն ինքզինքը կառավարող մարմին մը չէ։ Ինչպէս Ազգային Սահմանադրութեան ամենէն ուրիշ մասերուն մէջ, Գաւառական ժողովին ալ գլուխ մը կայ, ոտներ կան, ձեռներ կան, բերան կայ, ականջներ կան, բայց ինքնուրոյն գլուխ մը չկայ։ Գլուխը Պատրիարքարանն է։ Գաւառական ժողովին ոտներն ու ձեռները, բերանն ու ականջները, ինչպէս ամենուն գիտցածն է, Գաւառական ժողովը ինքնուրոյն ինքզինքը կառավարող մարմին մը չէ։ Ինչպէս Ազգային Սահմանադրութեան ամենէն ուրիշ մասերուն մէջ, Գաւառական ժողովին ալ գլուխ մը կայ, ոտներ կան, ձեռներ կան, բերան կայ, ականջներ կան, բայց ինքնուրոյն գլուխ մը չկայ։ Գլուխը Պատրիարքարանն է։ Գաւառական ժողովին ոտներն ու ձեռները, բերանն ու ականջները

ԳՈՐԳԵՐ
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ
(ՁԻՆ ՀԱՍԿԸՐ)

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՁԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

Բերա, շիտակ ճամբայ, Բասած Անաթոլի,— Կալաթա, Եէնի Ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Պոլիս, Ֆինճանճըլար, 33, 35, 37

2—36

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻՔԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաթերմօսօրքիի, պոռնօսօրքիի, հօղտիակօսօրքիի ու ամենէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջ խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած տգեղութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելագործեալ շակէ նորահնար գործիքով մը, որուն չնորհիւ բազմաթիւ այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպոյ մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և տղոց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ, առանց արիւնհոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Գահէէ դարու, Համիտիյէ սիպիլի դէմ, Աբիկ Իւթիւէեան դէղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիտակ ճամբայ, Թագսիմ, ֆրանս. հիւանդանոցին դէմ, թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ ինկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 55—20

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԱԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պաւառակ ունին։ Մնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնի դրուեամբ անիթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան,

Զալաթա, Շաքալ իսկէլէի փողոց, Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։ Ընդհ. գործակալ

ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE
ԴՐԱՄԱԿԼՈՒԹԻՒՆ 10,000,000 ֆր.
ՎՃՀՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԹԻՒ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԹԻՒ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Դավալա, Ե. Պոլիս (Զալաթիա և Գալաթա)
Մանասարը, Մակեդ. Իրվիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը դարձաբէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ, ու Ասիոյ և Սեղջուկի կարգադրութիւնները։ Ընդունելու նաև միւս ազգ. բանկերուն վրայ գրուած փոխանակագիրներ։ Ջնջիքու հաշիւներ կը բանայ։ Արժէթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Յատկանշական հրամանագիրներ կը կատարէ Եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ, Ձեզեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր գրասենեակներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի ժամկէտ և Ֆ, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջերս սեղմուած կրտակներն ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանք Մալոնիք դիմաց վճարելիներու համար ալ Ենայեղէնի Մնուսի մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօթ Լօքալ արկղ.	108	գր.
» » » վերամ.	60	»
Գաւառներու համար արկղ.	108	»
» » վերամեակ	60	»
Արտասահմանի համ. տարեկան	35	ֆր.
» » վերամեակ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 գրշ.։ Բաժանիչները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը տակարկուին, դրամ դրկելու ամենադիւրին եւ ժամ միջոցը Մանատրոքին է։

ԳԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՊԱԶԱՐ ՕՓՕՄԱՆ
Բ. Ա. ՔԱԼԻՆԻՔՈՍ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆԷԼԷՕՄ, ԱՆԿՈՂՆԻ ԾԱԾԿՈՑԹՆԵՐ,
ՍԵՂԱՆԻ ՍՓՈՒՈՑՆԵՐ,
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ, ԳՈՐԳԵՐ
ՈՐԴԵՂԷՆՆԵՐ, ԱՆԼՈՂՆԻ ՍԱՒԱՆՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

Գալաթիա, Թիւնէլի փողոց թիւ 36 եւ 41

ՓՈՓՈԽ ԳԻՆ

—2—

ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ — ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԴԵՐՁԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Ի. ԼԻՊՕՐ

Քանէ Բուլայեանի վրան, Բերա մեծ փողոց, 245, երկրորդ յարկ, թիւ 5
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՍԱՐԵՐՈՒ ՇՍՏՈՒԿ

Զգեստներու, շրջազգեստներու և վերարկուներու Հիանալի ու ճաշակաւոր առեւզարդեր Բարիզեան առաջնակարգ ձեւերով մը կոդմէ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻԻՍՈՒԱԾԵՂԷՆՆԵՐ

Այրերու ճիւղ՝ գործատիրոջ հսկողութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզի մասնագէտի մը տնօրէնութեան տակ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

ՄԱԾՆԱԻՈՐ ԵՒ ԱՆՋԱՏ ՍՐԱՀՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆՆ ԵՒ ԱՑՐԵՐՈՒՆՆ ՀԱՄԱՐ

Մեր մօտէը նայեցէք, այն առեն պիտի համոզուիք։ 12—22

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՑԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց առկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկարարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վճռաւորատուներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա 1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարշը Պոյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլու առունը։

83

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Պիտինկ Զորչ Սթրիթ։

Ընկ. դրամատունն է Տէի Լօնտոն էնտ Բրազիլեան Պանք-Լիմիթըտ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվերբուլ։

ՏՀԻ ՆՕՐԹ ԻՍԹԸՐՆ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկ. կեդրոնատեղի.—Պանք Զեմպրա, Պօնտեֆրաքթ Տարիենկրքն
Ընկ. դրամատունը.—Տէի Լօնտոն Հօյն Սթոք Պանք Լիմիթրտ-Տարիենկրքն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարաբար ու պատրաստակամ սովորութեանց հանձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ չէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն ժամանդիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր դեղչեալ սակացոյց։ Ապահովագրական ընկերութեանց հավաստիացումներն (սիրիքը) դուրս կ'ալխատին։

Արեւելքի ընդհանուր լ՝ ազգր Տնօրէն (Manager)
ՎԻՇԷՆ Ա. ԴԱԼԼԱՅԵԱՆ
Secretary
ԵԴՈՒԱՐԴ ՀԱՅԿԱՆ

Կալաթա, Իլիատի խան, թիւ 7, 8

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ԶԱՐԱԿԱՄՆԵՐԻ ՊԱՐՏՈՒԱԾ
Կ Ա Մ
ՄԽԵՑԷՔ ՄԻԱՅՆ ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ԹՈՒՂԹՈՎ

Սուլթանիէ սիկառի թուղթին քիչ ժամանակուան մէջ դուած բուռն հաւակարանքը՝ իր օգտակար առաւելութիւններուն գնահատուած ըլլալը կ'ապացուցանէ, որուն համար գոհունակութիւնս կը յայտնենք։

Ծարգելի հասարակութիւնը առանց կարեւորութիւն տալու խել մը չարամիտներու կողմէ Սուլթանիէն վարակելու համար ի գործ դրուած էնթրիկներուն, դարձեալ քաջալերած է ասոր հանրդուռ ձեռնարկը, որուն համար մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

Կրկին կը յանձնարարենք Սուլթանիէ սիկարի թուղթը՝ որ հրապարակի վրայ գտնուած թուղթերուն հետ բաղդատուելու ատենին ամբիծ ընտիր է իր մասնաւոր յատկութիւններով։

Բուն ֆրանսական մաքուր խմորէ պատրաստուած ըլլալով, առաջին փորձով իսկ պիտի տեսնուի որ թուղթի հոտ չունի, չմարիր, չի սնար, ծխախոտին չիքաթիը կ'ոչնչացնէ և շնչափողի անհանգստութիւնը կը քաշէ։

Շնչաւորներ և կախարդիչներ բնաւ մի՛ խարուիք։ Ինչպէս միշտ նորութիւնը առաւելութիւններ կ'ունենայ, Սուլթանիէ թուղթը ևս իր բոլոր նախորդներէն գերադրելի է։

Ճշդ. 150 թերթէոց Սուլթանիէ սիկարի թուղթը 10 փարա կը ծախուի, տուփով գնողներուն 90 հատը 10 գրշ.ի կը տրուի։ Մանաւոր նուէրներ ալ կը պարբերակեն։

Փնտռեցէք ամէն տեղ։

Կեդրոնատեղին է Մահմուտ փաշա Խանտան խան, թիւ 1, Աճէմեան Ղօնչէ Կիւլեան Ընկերութիւն։

Պակասով սիկարի թուղթ և գաւառներուն համար ճոխ և յարմար տեսակներ կը գտնուին։

Անգամ մը այցելել և կամ փորձելը կը խնդրուի։ 20 — 20

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԵՍ ՎԱՃԱՌԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՈՒՄԱՐ
9,275,000 Տրախմի

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ
Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Զալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զակազիկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Բաֆլա, Իզմիր, Քասթի, Սէրէզ, Սամոն, Տրապիզոն, Փիրա, Եանէա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վոլո, Շիրա, Քալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Բէյթիա (Կրետէ)։
Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԵՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժէթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղջում, առնելիքի գանձում, վարկագիրներու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթղթեր.— Սակարանական հրամանները գործադրութիւն մեր ու Եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ անոնց վարձքի մը փոխարէն։ Զեղջ և գանձում ամէն կարգի կարօտներու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (տարիներն երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնուցուկ. — Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սրնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, տարի %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէլիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաև յամառոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի չատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յանձնարարներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ ապահովաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Զ. Ֆ. ՄԱՆԱՍ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ
ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԹԻՒՆ 30,000,000 ՌՈՒԲԼԻ
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՌՈՒԱԾ
ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ
ՑԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Քալաֆեթիֆօճի սակարան, Սենայա հրապարակ եւ Վասիլի Օստրօճ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքէրման, Արիանկել, Ազդրախան, Արտ Աւիր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էքաթէրինոտար, Ելիզավէթկրատ, Իռանյիլ, Կերսոն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէնչուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիժընյէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նօվօ, Նիքոլայէվսք, Նովորոսիսք, Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆսքայա-Սլոպոտա, Բոլդավա, Ռիգա, Ռոստաք, Սոչի, Ռիպինսք, Սարատօֆ, Սիմֆերոպոլ, Զիսթօրսլ, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուգ, Վիսթքա, Վրոնիցա, Վոլոգտա և Վոսնէսէնսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Պոպրինէց, Եւրադօրի, Բաքօվքա, Նիքօրոլ և Սրօլսկ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.— Լոնտոն, Բարիզ, Փրնէվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամական և տակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քմիթօնով՝ վաճառում ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենավառելի «Սէյֆ» դրամարկղներ Ինայոյ Մնուսի նպաստաւոր տեղիք։

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ
ԱԴԱՆԱՅԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ
Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեանայի

Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թ.
Ալպանս	1069	Տիաս	4311	Հիսարլիս	1531	Մարսէլլս	3709	Սաֆֆս	1119
Ալքէթ	3607	Տամինս	938	Հինտու	3720	Մէքքաս	3557	Տիբիս	1735
Անճէլս	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիս	119
Աթիսոքս	2277	Տրաքս	1713	Հուտսպէց	595	Մոնդէպելլս		Սցէբս	1203
Գասանս	1822	Տինամս	504	Իակս	2354	Մուրիլլս	3419	Քասոս	1323
Գորոտինս	1264	Էպքս	3464	Իտահս	5540	Նէքս	1933	Թ. Ուիլտրն	1546
Գրքֆիլս	4481	Էլսաքսաս	1520	Ճիւնս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Դէյրս	1371	Էրաքս	1841	Փլէտս	1053	Ինթաքիս	4036	Թոլէտս	1470
Գալիբաս	1837	Ֆիաս	954	Գոլբինս	2307	Օրլանտս	1535	Ուրպին	242
Գաքէս	1244	Ֆէնլանտ	1828	Քոմպս	1700	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գասլս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Բէլս	510	Վէլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանէթ	2272	Րիալտս	3329	Վալթեսլեն	2391
Յասէթ	1831	Կալիէս	3060	Լիվորնս	1643	Ռինալտս	1553	Նէտս	1350
Գոլբրտաս	4235	Կիլիանս	1143	Լարինս	2191	Բալլս	1613	Ջեքս	1200
Գանդ	2905	Կօզլս	1011	Մարսս	724	Ռօճէս	1789	Թորս	
Գարսս	895	Կրանս	1695	Մարինիս	1273	Բոզոպիս	136	Մայոն	

Միխաս չոգենաւը, նաւապետ Թօրք, հոս հասած է։
Այէրքս չոգենաւը, նաւապետ Ճոն, հոս ժամանած է։
Մորոֆֆս չոգենաւը, նաւապետ Մէքքէն, ժամանած են։
Տիաս չոգենաւը, նաւապետ Ռիչթոտ, հոկտ. 7ին հոս կը սպասուի։
Դիմել Գրքնակներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏՐԻՏՅՕ
Թիւ 22—24, Փիւչիւք Մէյլէթ խան. Գալաթիա։ 100

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ
Ի ԲՈՒՐԻՋ
1828–1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Ի ԲՈՒՐԻՋ
9, ԲԼՈՒ ՎԱՆՏՈՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԿԱՄՈՒՏԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագրին	39	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հաստատեալ ֆոնտ	480	» »

Ինչպէս որ թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարը է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ հաստատութիւն մը կ'ընծայէ ԻԻՆԻՕՆԻ ապահովագրեալներուն։

Աբեւելքի համար մասնաւոր գեղչեալ սակացոյց։ Նպաստաւոր պայմաններ՝ անհամեմատ կերպով աւելի ԴԵՐԱԶԱՆՑ քան ուրիշ Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ժամանդիներով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏ, Է.Ն. Ն.Ի.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱՑԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Աբեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Գլխ. Մուրեան-Հան, Գալաթա, Քանքիր Օղլու Բաստ։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր տնօրէնի մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	190,309,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	639,337,000	»
1909 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու տոկոս	88,218,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վայվոտա, Գալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզղաբէ խան, Աչբը Էֆէնտի Ճաատէսի, թիւ 26
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՋ 77

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25

ԱՆԾՈՒԽԻՆ, ՀԱՆԳԱՄՈՒԽԻՆ, ԳՕՐԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՆ, ԵՒ ՎԱԱԼԻԳԵՐՆԵՐՈՒՆ Վ. Ր. Ա. 6

ԲԱԶՄԵԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԳՈՒՐԳԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՓՈՐԹՈՅԻ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԻՆՍԻԱ ՏԸ ՋԱՌԱ
ՍԷՆ-ՌԻՒԷՐ ԽԱՆ Դ.ԱԼԱԳԵԹԻ. Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բլաթիներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ